

Briuselis, 2018 m. balandžio 27 d.
(OR. en)

8411/18

Tarpinstitucinė byla:
2018/0105 (COD)

ENFOPOL 190
JAI 343

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2018 m. balandžio 18 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI- MIKKELSENIUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2018) 213 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS, kuria nustatomos taisyklės dėl paprastesnio finansinės ir kitos informacijos naudojimo tam tikrų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už jas tikslams ir kuria panaikinamas Tarybos sprendimas 2000/642/TVR

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2018) 213 final.

Priedama: COM(2018) 213 final

Strasbūras, 2018 04 17
COM(2018) 213 final

2018/0105 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**kuria nustatomos taisyklės dėl paprastesnio finansinės ir kitos informacijos naudojimo
tam tikrų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir baudžiamojo
persekiojimo už jas tikslams ir kuria panaikinamas Tarybos sprendimas 2000/642/TVR**

{SWD(2018) 114 final} - {SWD(2018) 115 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Nusikalstamos grupės, įskaitant teroristus, veikia skirtingose valstybėse narėse, o jų turtas, įskaitant banko sąskaitas, paprastai yra įvairiose ES arba net ne ES šalyse. Jie naudojami šiuolaikinėmis technologijomis, kad galėtų per kelias valandas pervesti pinigus iš vienos banko sąskaitos į kitą ir iš vienos valiutos į kitą.

Atliekant sunkių nusikalstamų veikų tyrimus itin svarbu laiku gauti informaciją. Neturint finansinės informacijos gali būti prarasta galimybė ištirti sunkius nusikaltimus, sutrukdyti nusikalstamai veiklai, sustabdyti teroristinius išpuolius ir nustatyti ir įšaldyti pajamas iš nusikaltimų. Neturint informacijos apie visas įtariamajam priklausančias sąskaitas, gali būti įšaldyta tik turto dalis, o įtariamasis, sužinojęs apie tai, gali iš kitų sąskaitų pašalinti nepastebėtas lėšas. Daug tyrimų atsiduria aklavietėje todėl, kad nebuvo laiku, tiksliai ir visapusiškai užtikrinta prieiga prie atitinkamų finansinių duomenų¹.

Dabartinė finansinės informacijos gavimo ir keitimosi ja tvarka yra lėta, palyginti su sparčiu lėšų perdavimo Europoje ir pasaulyje tempu. Reikia per daug laiko finansinei informacijai gauti, todėl mažėja tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo veiksmingumas. Reikia greitesnių ir veiksmingesnių būdų informacijai apie banko sąskaitas, finansinei informacijai ir finansinei analizei gauti ir ja keistis. Sėkmingai ištyrus daugiau nusikalstamų veikų padidės apkaltinamųjų nuosprendžių ir turto konfiskavimo atvejų skaičius. Tai padės sutrikdyti nusikalstamą veiklą ir padidinti saugumą valstybėse narėse ir visoje Sąjungoje.

2016 m. vasario 2 d. Komisija priėmė Kovos su teroristų finansavimu stiprinimo veiksmų planą², kuriame išdėstyta, kaip Komisija sieks atnaujinti Ketvirtąją kovos su pinigų plovimu direktyvą³. Be to, šiame plane taip pat raginama nustatyti kliūtis, trukdančias susipažinti su informacija, ja keistis ir naudotis, taip pat trukdančias finansinės žvalgybos padalinių (toliau – FŽP) operatyviam bendradarbiavimui, ir prireikus – teikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

2017 m. gruodžio mėn. Sąjungos teisėkūros institucijos susitarė dėl keleto svarbių Ketvirtosios kovos su pinigų plovimu direktyvos pakeitimų (Penktoji kovos su pinigų plovimu direktyva). Jie susiję su privalomu nacionalinių centralizuotų banko sąskaitų registrų arba duomenų paieškos sistemų, prie kurių FŽP ir kovos su pinigų plovimu institucijos turėtų prieigą, sukūrimu visose valstybėse narėse.

Tačiau atsižvelgiant į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 114 straipsnyje nustatytą direktyvų teisinį pagrindą, kovos su pinigų plovimu direktyvose nenustatytos tikslios sąlygos, kuriomis valstybių narių kompetentingos institucijos ir įstaigos, atsakingos už nusikalstamų veikų prevenciją, nustatymą, tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą už jas (toliau – kompetentingos institucijos), galėtų naudoti finansinę ir kitą informaciją tam tikrų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas

¹ Šios problemos ir būtinybė teisėsaugos institucijoms turėti daugiau galimybių susipažinti su finansine informacija yra nurodytos 2017 m. paskelbtoje Europolo ataskaitoje „Nuo įtarimų prie veiksmų – finansinės žvalgybos panaudojimas siekiant didesnio veiklos poveikio“.

² COM(2016) 50 *final*.

³ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

tikslams. Jos daugiausia susijusios su pastangomis užkirsti kelią pinigų plovimui, susijusiems pirminiams nusikaltimams ir teroristų finansavimui, o jose nustatyti įpareigojimai yra tiesiogiai susiję su įpareigotaisiais subjektais, t. y. ekonominės veiklos vykdytojais, įmonėmis ir specialistais.

Dauguma kompetentingų institucijų šiuo metu neturi tiesioginės prieigos prie centralizuotuose banko sąskaitų registruose arba duomenų paieškos sistemose laikomos informacijos apie banko sąskaitų turėtojų tapatybę. Tokie registrai ir sistemos šiuo metu veikia 15 valstybių narių, tačiau tik 6 valstybių narių kompetentingos institucijos (ir ne visos) turi tiesioginę prieigą. Todėl jos paprastai prašo informacijos arba visoms savo valstybės narės finansų įstaigoms teikdamos bendruosius prašymus, arba, jei joms suteikta netiesioginė prieiga, teikdamos prašymą per tarpininką.

Pateikusi bendrąjį prašymą kompetentinga institucija turi sulaukti atsakymo iš kiekvienos finansų įstaigos. Dėl to kyla realus didelio vėlavimo pavojus, kuris gali pakenkti nusikalstamų veikų tyrimams. Be to, tai daro poveikį tarpvalstybiniam bendradarbiavimui. Dažnai laikas, kurio reikia finansinei informacijai gauti iš bankų skirtingose valstybėse narėse, skiriasi, todėl bendradarbiavimas gali būti dar labiau vilkinamas. Pagal Penktosios kovos su pinigų plovimu direktyvos 32a straipsnio 4 dalį Komisija iki 2020 m. birželio mėn. turi pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje bus įvertintas galimas būsimas centralizuotų banko sąskaitų registrų sujungimas. Komisija šį vertinimą ir išvadas pateiks iki 2019 m. vidurio.

Todėl šiame pasiūlyme nustatyta kompetentingų institucijų tiesioginė prieiga prie nacionalinių centralizuotų banko sąskaitų registrų arba duomenų paieškos sistemų. Kompetentingos institucijos, kurioms suteikiama prieiga, taip pat yra mokesčių administratoriai ir kovos su korupcija institucijos, pagal nacionalinę teisę atliekantys nusikalstamų veikų tyrimus. Tai ir turto susigrąžinimo tarnybos, atsakingos už nusikalstamu būdu įgyto turto sekimą ir nustatymą, galbūt siekiant jį išaldyti ir konfiskuoti. Siekiant užtikrinti, kad „nusikalsti nebūtų pelninga“ ir kad nusikaltėliai netektų pelno⁴, būtina užtikrinti, kad turto susigrąžinimo tarnyboms būtų suteiktos tinkamos priemonės informacijai, reikalingai jų užduotims atlikti, gauti. Europolui taip pat bus suteikta netiesioginė prieiga per valstybių narių nacionalinius padalinius. Europolas neatlieka nusikalstamų veikų tyrimų, tačiau remia valstybių narių veiksmus. Neturėdamas prieigos prie finansinės informacijos, įskaitant nacionaliniuose centralizuotuose banko sąskaitų registruose ir duomenų paieškos sistemose esančią informaciją, Europolas negali pasinaudoti visomis savo analitinių gebėjimų galimybėmis. Apie šiuos apribojimus išsamiai kalbama 2017 m. paskelbtoje Europolo ataskaitoje „Nuo įtarimų prie veiksmų“.

Kalbant apie FŽP tarpusavio ir FŽP ir kompetentingų institucijų bendradarbiavimą, nepaisant to, kad jis jau yra reglamentuojamas pagal Ketvirtąją kovos su pinigų plovimu direktyvą, tiek FŽP, tiek kompetentingos institucijos ir toliau susiduria su tarpusavio bendravimo kliūtimis. 2016 m. gruodžio mėn. 28 ES FŽP⁵ pateikė bendrą analitinės apžvalgos ataskaitą, kurios tikslas – nustatyti šias kliūtis ir pasiūlyti sprendimų. 2017 m. birželio mėn. paskelbtame

⁴ 2016 m. ataskaitoje „Ar nusikalsti vis dar pelninga? Nusikalstamu būdu įgyto turto susigrąžinimas ES“ Europolas apskaičiavo, kad 2010–2014 m. Europos Sąjungoje išaldyto arba areštuoto turto vertė sudarė 2,2 proc. apytikrių pajamų iš nusikaltimų, o konfiskuoto turto vertė sudarė apie 1,1 proc. tokių apytikrių pajamų. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/does-crime-still-pay>

⁵ FŽP yra veiklos požiūriu nepriklausomi ir savarankiški padaliniai, turintys įgaliojimus ir gebėjimus savarankiškai priimti sprendimus, kad galėtų analizuoti, teikti prašymus ir išplatinti savo analizę kompetentingoms institucijoms, kai yra pagrindo įtarti pinigų plovimą, susijusius nusikaltimus ar teroristų finansavimą.

Komisijos tarnybų darbiname dokumente dėl FŽP bendradarbiavimo gerinimo⁶ atsižvelgiama į analitinės apžvalgos ataskaitos rezultatus ir nurodomi klausimai, kurie galėtų būti sprendžiami konsultuojantis ir stiprinant bendradarbiavimą, kuris yra ES FŽP platformos atliekamo darbo dalis, taip pat kiti klausimai, dėl kurių reikėtų priimti reguliavimo sprendimų.

Be to, Europos Parlamentas, apgailestaudamas dėl to, kad valstybių narių požiūriai į kovą su finansiniais nusikaltimais nėra geriau suderinti, paragino Sąjungą patenkinti poreikį veiksmingiau keistis informacija ir glaudžiau koordinuoti atitinkamų nacionalinių institucijų veiklą, kad būtų pasiekta geresnių rezultatų, be kita ko, priimant būtinus Sąjungos teisės aktus.

Todėl šiame pasiūlyme numatomomis priemonėmis siekiama supaprastinti finansinės ir kitos informacijos naudojimą, siekiant veiksmingiau užkirsti kelią sunkiems nusikaltimams ir kovoti su jais, be kita ko tarpvalstybiniu mastu. Konkrečiau, kompetentingos institucijos turės daugiau galimybių laiku susipažinti su centralizuotuose banko sąskaitų registruose arba duomenų paieškos sistemose esančia informacija, kaip nustatyta Ketvirtojoje kovos su pinigų plovimu direktyvoje. Be to, jame užtikrinamas aukštas pagrindinių teisių, visų pirma teisės į asmens duomenų apsaugą, apsaugos lygis ir sumažinama kompetentingoms institucijoms ir bankų sektoriui tenkanti administracinė našta, susijusi su bendrųjų prašymų procedūra. Tiesioginė prieiga yra pati greičiausia prieigos prie informacijos rūšis.

Šiuo pasiūlymu taip pat supaprastinamas FŽP tarpusavio ir FŽP ir kompetentingų institucijų bendradarbiavimas. Jame apibrėžiama, kokios rūšies informacijos (finansinės informacijos, finansinės analizės, teisėsaugos informacijos) gali prašyti atitinkamos kompetentingos institucijos ir FŽP, ir nurodomas išsamus nusikalstamų veikų, dėl kurių kiekviena institucija gali keistis informacija kiekvienu konkrečiu atveju, t. y. konkrečiam tyrimui, sąrašas. Jame nustatyti terminai, iki kurių FŽP turėtų keistis informacija, ir reikalavimas naudoti saugų ryšių kanalą, kad informacija būtų keičiamasi geriau ir sparčiau. Galiausiai jame reikalaujama, kad valstybės narės paskirtų visas kompetentingas institucijas, turinčias teisę prašyti informacijos. Taip užtikrinamas platesnio masto ir veiksmingesnis ir kartu proporcingas keitimasis informacija.

Atsižvelgdama į tai Komisija pabrėžia, kad finansinės žvalgybos padaliniais reikia suteikti pakankamai išteklių, kad jie galėtų vykdyti savo užduotis, kaip to reikalaujama pagal Ketvirtąją kovos su pinigų plovimu direktyvą. Be to, kaip reikalaujama Penktosios kovos su pinigų plovimu direktyvos 65 straipsnio 2 dalyje, Komisija iki 2019 m. birželio mėn. įvertins FŽP bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis sistemą ir kliūtis, taip pat galimybes gerinti Sąjungos FŽP bendradarbiavimą, įskaitant galimybę sukurti koordinavimo ir paramos mechanizmą.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Dabartinis direktyvos pasiūlymas yra įtrauktas į 2015 m. balandžio mėn. priimtą Europos saugumo darbotvarkę⁷, kurioje raginama imtis papildomų priemonių siekiant sutrikdyti sunkius ir organizuotus nusikaltimus ir priimti tolesnių kovos su teroristų finansavimu stiprinimo veiksmų planą.

Kaip nurodyta pirmiau, ketvirtoji ir penktoji kovos su pinigų plovimu direktyvos yra grindžiamos vidaus rinkos teisiniu pagrindu ir yra susijusios su pastangomis užkirsti kelią

⁶ SWD(2017) 275.

⁷ 2015 m. balandžio 28 d. COM(2015) 185 *final*.

pinigų plovimui, susijusiems pirminiams nusikaltimams ir teroristų finansavimui. Šis pasiūlymas papildo kovos su pinigų plovimu direktyvų prevencines nuostatas ir yra jomis grindžiamas; be to, juo sustiprinama policijos bendradarbiavimo teisinė sistema.

Be to, šiuo direktyvos pasiūlymu sustiprinama ir kuriama Sąjungos baudžiamosios teisės sistema kovos su sunkiais nusikaltimais srityje, visų pirma Reglamentas (ES) 2016/794 dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolio)⁸.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Siūloma direktyva atitinka Sąjungos politikos tikslus, visų pirma Direktyva (ES) 2016/680 pertvarkytą duomenų apsaugos sistemą, ir atitinka susijusią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką.

Ši teisėkūros iniciatyva taip pat atitinka Sąjungos vidaus rinkos plėtros tikslus, visų pirma ji dera su bendrąja mokėjimų rinka, kuria visoje ES sukuriama saugesnės ir novatoriškesnės mokėjimo paslaugos, ir atitinka Direktyvoje (ES) 2015/2366⁹ nustatytas taisykles.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Pagal SESV 87 straipsnio 2 dalį suteiktus įgaliojimus veikti Europos Sąjunga gali patvirtinti policijos bendradarbiavimo, kuriame dalyvautų visos valstybių narių kompetentingos institucijos (įskaitant policiją, muitinę ir kitas specializuotas teisėsaugos tarnybas), priemonės, visų pirma dėl informacijos, susijusios su nusikalstamų veikų prevencija, nustatymu ir tyrimu, rinkimu, saugojimu ir keitimusi ja (a punktas), ir bendro pobūdžio tyrimo metodų, taikomų išaiškinant sunkias organizuoto nusikalstamumo formas (b punktas).

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pagal SESV 67 straipsnį Sąjunga, užkirsdama kelią nusikaltimams ir su jais kovodama, siekia suteikti piliečiams aukštą saugumo lygį. Sąjungos veiksmų šioje srityje reikėtų imtis tik tuo atveju, jeigu valstybės narės negali deramai pasiekti šio tikslo ir to tikslo geriau siekti Sąjungos lygmeniu.

Vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnio 3 dalyje nustatyto subsidiarumo principu, valstybės narės negali deramai pasiekti siūlomo veiksmo tikslų, dėl to jų geriau siekti Sąjungos lygmeniu. Pasiūlymu neviršijama to, kas būtina siekiant nustatytų tikslų. Pagal galiojančias taisykles šiuo pasiūlymu valstybės narės turi teisę nustatyti arba toliau taikyti priemonės, kurios yra griežtesnės nei nustatytosios Sąjungos teisės aktuose.

Nusikalstamų veikų vykdytojai dažnai vykdo veiklą įvairiose valstybėse narėse. Organizuotos nusikalstamos grupės ypač dažnai steigiamos tarptautiniu mastu ir vykdo veiklą naudodamos finansinį turtą įvairiose šalyse. Tarpvalstybinio pobūdžio teroristinės ir nusikalstamos veiklos grėsmė jaučiama visoje ES, todėl kovoti su ja reikia Europos lygmeniu. Nusikaltėliai gali

⁸ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/794 dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolio), kuriuo pakeičiami ir panaikinami Tarybos sprendimai 2009/371/TVR, 2009/934/TVR, 2009/935/TVR, 2009/936/TVR ir 2009/968/TVR.

⁹ 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010.

naudotis tuo, kad kompetentingos institucijos neturi finansinės informacijos arba nepakankamai ja naudojasi ir jiems tai bus naudinga.

Sąjungos veiksmais siekiama suteikti papildomos naudos užtikrinant suderintą požiūrį, kuris sustiprintų vidaus ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą atliekant sunkių nusikaltimų ir terorizmo finansų tyrimus. Be to, veiksmai Sąjungos lygmeniu padės užtikrinti, kad nuostatos, įskaitant nuostatas dėl duomenų apsaugos, būtų suderintos, o pavieniui priimdamos teisės aktus valstybės narės sunkiai suderins tokias apsaugos priemones.

- **Proporcingumo principas**

Vadovaujantis ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje nustatyto proporcingumo principu šiuo pasiūlymu neviršijama to, kas būtina ir proporcinga, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos valdžios institucijoms, kurioms tenka pareiga apsaugoti Sąjungos piliečius, naudotis atitinkama finansine ir kita informacija ir ja dalytis.

Siūloma iniciatyva siekiama suteikti tam tikroms kompetentingoms institucijoms tiesioginę prieigą prie nacionalinių centralizuotų banko sąskaitų registrų ir duomenų paieškos sistemų. Pasiūlyme reikalaujama, kad valstybės narės paskirtų kompetentingas institucijas, atsakingas už nusikalstamų veikų prevenciją, nustatymą, tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą už jas, kurios turėtų teisę susipažinti su šių registrų informacija ir atlikti juose paiešką. Tai apima turto susigrąžinimo tarnybas ir nacionalinius Europolo padalinius. Be to, tam, kad Europolas galėtų pagal savo įgaliojimus vykdyti užduotis, jam bus suteikta netiesioginė prieiga (tik atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį) prie informacijos, laikomos nacionaliniuose centralizuotuose banko sąskaitų registruose ir duomenų paieškos sistemose.

Prieiga prie nacionalinių centralizuotų banko sąskaitų registrų ir duomenų paieškos sistemų bus suteikta tik susipažinti su tam tikra informacija (pvz., savininko vardu ir pavarde, gimimo data, banko sąskaitos numeriu), kuri yra griežtai būtina siekiant nustatyti, kuriuose bankuose subjektas, dėl kurio atliekamas tyrimas, turi banko sąskaitų. Institucijos negalės susipažinti nei su banko sąskaitų turiniu, nei su sąskaitų balansu ar išsamia informacija apie sandorius. Kai kompetentingos institucijos nustatys, kurioje finansų įstaigoje subjektas, dėl kurio atliekamas tyrimas, turi banko sąskaitą, daugeliu atvejų jos turės kreiptis į atitinkamą įstaigą ir prašyti papildomos informacijos, pvz., sandorių sąrašo (paprastai gavus teismo leidimą).

Siūlomomis priemonėmis nebus keičiamos FŽP pagrindinės funkcijos ar jų organizacinis statusas – FŽP ir toliau vykdys tas pačias funkcijas, nustatytas galiojančiuose nacionalinės ir Sąjungos teisės aktuose.

Šiuo pasiūlymu supaprastinamas FŽP tarpusavio ir FŽP ir kompetentingų institucijų bendradarbiavimas. Ši keitimosi informacija sistema taikoma konkrečiomis sąlygomis ir tik dėl konkrečių nusikaltimų (pinigų plovimo ir pirminių nusikaltimų, teroristų finansavimo), taip pat dėl sunkių nusikaltimų. Joje numatytos įvairios privatumo ir asmens duomenų apsaugos priemonės, visų pirma siekiant pagerinti vidaus ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija, taip pat užkirsti kelią nusikaltėliams pasinaudoti nacionalinės teisės aktų skirtumais. Keistis finansiniais duomenimis leidžiama tam tikrais atvejais ir sąlygomis tik išsamiaame sąrašė nurodytoms kompetentingoms institucijoms. Tos kompetentingos institucijos galės susipažinti tik su sąrašė nurodytų nusikalstamų veikų finansiniais duomenimis ir jais keistis, laikydamosi nacionalinių procedūrinių garantijų ir privatumo apsaugos priemonių.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šis pasiūlymas yra dėl direktyvos, kuria siekiama tik nustatyti tikslą, kurį turi pasiekti valstybės narės, leidžiant joms pačioms parengti savo teisės aktus šiems tikslams pasiekti. Kitos priemonės būtų netinkamos, nes šia priemone siekiama suderinti valstybių narių teisės aktus, kuriais būtų nustatytos institucijos, kurioms suteikiama prieiga prie nacionalinių centralizuotų banko sąskaitų registrų ir duomenų paieškos sistemų. Todėl kitos nei direktyva priemonės nebūtų tinkamos.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kompetentingų institucijų prieiga prie centralizuotų banko sąskaitų registrų

Dėl šio pasiūlymo Komisija konsultavosi su šiomis institucijomis: teisėsaugos institucijomis, turto susigrąžinimo tarnybomis, korupcijos ir finansinių nusikaltimų bylas tiriančiomis nacionalinės valdžios institucijomis, finansinės žvalgybos padaliniais, OLAF ir Europolu, nacionalinėmis duomenų apsaugos institucijomis ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu (EDAPP), bankais, finansų įstaigomis, bankų asociacijomis nacionaliniu ar ES lygmeniu, institucijomis, atsakingomis už esamų centralizuotų banko sąskaitų registrų ir duomenų paieškos sistemų valdymą (arba kurioms yra pavesta juos sukurti, jeigu jie dar nesukurti), ir plačiąja visuomene.

Naudoti metodai ir priemonės:

- konsultacijos dėl įžanginio poveikio vertinimo (2017 m. rugpjūčio 9 d. – 2017 m. rugsėjo 6 d. laikotarpiu, per kurį visos suinteresuotosios šalys galėjo pateikti savo nuomonę);
- viešos konsultacijos (visos suinteresuotosios šalys 12 savaitių, nuo 2017 m. spalio 17 d. iki 2018 m. sausio 9 d., galėjo pateikti savo nuomonę);
- 2016 m. birželio mėn. valstybių narių turto susigrąžinimo tarnyboms ir kovos su korupcija institucijoms skirta tikslinė apklausa;
- 2017 m. spalio 25–26 d. ekspertų susitikimas dėl teisėsaugos institucijų prieigos prie centralizuotų banko sąskaitų registrų išplėtimo;
- atsižvelgdama į ekspertų susitikimą dėl teisėsaugos institucijų prieigos prie centralizuotų banko sąskaitų registrų išplėtimo, Komisija kelioms delegacijoms nusiuntė papildomų klausimų;
- konsultacijos su turto susigrąžinimo tarnybomis 2017 m. gruodžio 12–13 d. vykusio ES turto susigrąžinimo tarnybų platformos posėdžio metu;
- 2017 m. lapkričio 20 d. aukšto lygio susitikimas, kuriame įvertintas poreikis imtis papildomų priemonių siekiant supaprastinti prieigą prie finansinės informacijos;
- 2018 m. kovo 6–7 d. susitikimas, skirtas FŽP ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimui aptarti.

Kalbant apie prieigą prie centralizuotų banko sąskaitų registrų, teisėsaugos institucijos visapusiškai pritarė iniciatyvai ir patvirtino, kad:

- norint veiksmingai atlikti savo užduotis, būtina greita prieiga prie banko sąskaitų informacijos;
- šiuo metu taikoma praktika, susijusi su bendraisiais prašymais, yra labai neveiksminga; dėl to didelė administracinė našta tenka ir bankams, ir pačioms teisėsaugos institucijoms, ir sulėtėja tyrimų eiga;
- valstybės narės taiko skirtingą požiūrį į teisėsaugos institucijų prieigą prie informacijos. Kai kuriose valstybėse narėse keletas policijos institucijų, turto susigrąžinimo tarnybų ir kovos su korupcija tarnybų turi prieigą, o kitose – neturi.

Bankų asociacijos pakartojo visapusišką įsipareigojimą kovoti su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu ir tvirtino, kad:

- sprendimas, ar sistema turėtų būti centralizuota arba decentralizuota, turėtų būti priimamas nacionaliniu lygmeniu;
- iniciatyva turėtų būti tinkamai pasirūpinta, kad nebūtų pakenkta asmens pagrindinėms teisėms į duomenų privatumą.

EDAPP ir nacionalinės duomenų apsaugos institucijos pabrėžė, kad:

- bendrųjų prašymų teikimo praktika yra nepatenkinama kalbant apie duomenų apsaugą;
- reikia tinkamai pagrįsti platesnės prieigos poreikį ir imtis būtinų apsaugos priemonių;
- visi būsimi pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamo akto turi visiškai atitikti Europos duomenų apsaugos sistemą.

Rengiant pasiūlymą į šias nuomones buvo tinkamai atsižvelgta.

FŽP ir kompetentingų institucijų keitimasis informacija

Konsultacijos su FŽP ir kompetentingomis institucijomis

2018 m. kovo mėn. Komisija surengė posėdį FŽP ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimui aptarti. Konsultuotasi su valstybėmis narėmis, jos pateikė nuomonę šiais klausimais:

- i) FŽP prieiga prie šalies teisėsaugos institucijų informacijos: panašu, kad visi FŽP turi tiesioginę ar netiesioginę prieigą (per FŽP esančius policijos ryšių palaikymo pareigūnus). Pagrindinis skirtumas valstybėse narėse susijęs su tuo, su kokios rūšies informacija FŽP gali susipažinti. FŽP pripažino, kad svarbu suderinti jiems prieinamos informacijos rūšis;
- ii) kompetentingų institucijų per FŽP gaunama prieiga prie finansinės informacijos: panašu, kad nė vienas FŽP nesuteikia kompetentingoms institucijoms tiesioginės prieigos prie savo duomenų bazių. Policijos FŽP gali lengvai patenkinti kompetentingų institucijų informacijos prašymus. Tačiau administraciniais FŽP tai nėra lengva;
- iii) įstrižas bendradarbiavimas, t. y. vieno valstybių narių FŽP tiesioginis arba netiesioginis bendradarbiavimas su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis (t. y. per FŽP valstybėje narėje, kurioje yra prašymą pateikusių kompetentingos institucijos): visos valstybės narės nepritarė tiesioginiam įstrižam bendradarbiavimui, bet pritarė netiesioginiam įstrižam bendradarbiavimui;

iv) bendradarbiavimas su Europolu: 8 FŽP jau keičiasi informacija su Europolu. FŽP apskritai išreiškė norą keisti informacija su Europolu, su sąlyga, kad keitimasis informacija būtų abipusis.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

ES FŽP platformoje atlikta analitinė apžvalga, siekiant nurodyti praktines prieigos prie informacijos, keitimosi ja ir jos naudojimo ir operatyvinio bendradarbiavimo kliūtis. Rezultatus ketinta pateikti iki 2016 metų pabaigos.

Konsultacijos pradėtos 2016 m. balandžio 14 d. internetine apklausa „EUSurvey“, siekiant gauti informacijos iš FŽP. Ši apklausa buvo suskirstyta į devynias temines sritis: nuo FŽP vidaus ypatybių iki gebėjimo įvairiais būdais tarpusavyje bendradarbiauti; ją sudarė 290 klausimų.

2016 m. gruodžio mėn. kaip 31-ojo ES FŽP platformos posėdžio protokolo priedas priimta galutinė ataskaita paskelbta Komisijos ekspertų grupių ir kitų panašių subjektų registro interneto svetainėje <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/>.

Komisija taip pat atsižvelgė į 2017 m. paskelbtą Europolo finansinės žvalgybos grupės ataskaitą „Nuo įtarimų prie veiksmų – finansinės žvalgybos panaudojimas siekiant didesnio veiklos poveikio“.

- **Poveikio vertinimas**

Rengiant šį pasiūlymą buvo atliktas poveikio vertinimas ir įvertintos galimybės padidinti nusikaltimus tiriančių kompetentingų institucijų prieigą prie finansinės informacijos, atsižvelgiant į šiuos du klausimus: kompetentingų institucijų prieiga prie centralizuotų banko sąskaitų registrų ar paieškos sistemų ir finansinės žvalgybos padalinių ir kompetentingų institucijų bendradarbiavimo stiprinimas.

2018 m. sausio 31 d. poveikio vertinimas pateiktas Reglamentavimo patikros valdybai. 2018 m. kovo 26 d. Reglamentavimo patikros valdyba pateikė teigiamą nuomonę su išlygomis.

Atliekant poveikio vertinimą nagrinėtos tokios galimybės:

- (1) bazinė galimybė;
- (2) su teisėkūros procedūra nesusijusi galimybė (0 galimybė);
- (3) su teisėkūros procedūra susijusi galimybė:
 - A galimybė susijusi su tam tikrų rūšių nusikaltimais, dėl kurių kompetentingos institucijos galėtų susipažinti su informacija ir ja keisti tokių nusikaltimų prevencijos ir kovos su jais tikslams.
 - A.1 galimybė susijusi tik su pinigų plovimo, susijusių pirminių nusikaltimų ir teroristų finansavimo prevencija ir kova su jais.
 - A.2 galimybė susijusi tik su euronusikaltimų prevencija ir kova su jais.
 - A.3 galimybė susijusi tik su sunkių nusikaltimų prevencija ir kova su jais, kaip nurodyta Europolo reglamente.
 - B galimybė susijusi su prieigos prie duomenų būdais.

B.1 galimybė susijusi su kompetentingų institucijų prieigos prie centralizuotų banko sąskaitų registrų būdais: pagal B.1.a galimybę numatyta tiesioginė prieiga, o pagal B.1.b galimybę – netiesioginė prieiga.

B.2 galimybė susijusi su kompetentingų institucijų prieigos prie visos finansinės informacijos būdais: pagal B.2.a galimybę numatyta tiesioginė prieiga prie finansų įstaigų informacijos, o pagal B.2.b galimybę – netiesioginė prieiga per finansinės žvalgybos padalinius.

B.3 galimybė susijusi su finansinės žvalgybos padalinių keitimusi informacija ir finansinės žvalgybos padalinių kompetentingoms institucijoms teikiamais informacijos prašymais, B.3.a galimybė susijusi su tiesioginiu bendradarbiavimu, o B.3.b – su galimybe įsteigti centrinę ES FŽP.

- C galimybė susijusi su tam tikrų kategorijų institucijomis, kurioms būtų suteikta prieiga prie informacijos ir galimybė ja keistis. Į C.1 galimybę įtrauktos kompetentingos institucijos, nurodytos Duomenų apsaugos teisės saugos srityje direktyvoje, o pagal C.2 galimybę išplėstas bendradarbiavimas su kitomis institucijomis: turto susigrąžinimo tarnybomis, Europolu ir OLAF.

Šios galimybės įvertintos atsižvelgiant į ekonominį ir socialinį poveikį, taip pat į poveikį pagrindinėms teisėms.

Šis pasiūlymas atitinka poveikio vertinime apsvarstytas tinkamiausias politikos galimybes.

Tinkamiausia galimybė, susijusi su prieiga prie centralizuotų banko sąskaitų registrų, – priimti ES teisinę priemonę, pagal kurią kompetentingoms institucijoms būtų suteikta tiesioginė prieiga. Tokia prieiga turėtų būti suteikta Europolo reglamento 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų visų rūšių sunkių nusikalstamų veikų tyrimo tikslams. Europolas turėtų turėti netiesioginę prieigą, tačiau atliekant Europolo remiamus tyrimus taip pat būtų naudinga jam turėti prieigą prie informacijos, laikomos centralizuotuose banko sąskaitų registruose.

Pagal tinkamiausią galimybę suteikiama tiesioginė prieiga prie centralizuotų banko sąskaitų registrų ir paieškos sistemų, nes juose pateikiama ribota informacija. Pagal tinkamiausią galimybę bus daroma kuo mažesnė įtaka teisei į asmens duomenų apsaugą. Prieigos teisės yra ribotos ir skirtos tik institucijoms, kurioms tokios prieigos reikia kiekvienu atveju, taip užtikrinant, kad asmens duomenų apsaugai daroma įtaka būtų proporcinga.

Tinkamiausia galimybė taip pat apimtų nuostatas, kuriomis siekiama supaprastinti FŽP tarpusavio bei FŽP ir kompetentingų institucijų keitimąsi duomenimis. Be to, būtų reglamentuota ir galimybė Europolui prašyti FŽP pateikti informacijos. Atsižvelgiant į tai, kad informacija yra neskelbtina, pagal tinkamiausią galimybę būtų numatytos griežtos duomenų apsaugos priemonės.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

2000 m. spalio mėn. buvo priimtas Tarybos sprendimas 2000/642/TVR dėl valstybių narių FŽP bendradarbiavimo susitarimų dėl keitimosi informacija. Šio Tarybos sprendimo dalykas yra reglamentuojamas kitais Sąjungos aktais, todėl šiuo metu Tarybos sprendimas neturi pridėtinės vertės. Todėl šiuo pasiūlymu šis sprendimas panaikinamas.

- **Pagrindinės teisės**

Šia iniciatyva kompetentingoms institucijoms bus suteikta galimybė naudotis mechanizmais, kuriais centralizuojami fizinių asmenų asmens duomenys arba iš kurių galima gauti asmens duomenų. Tai turės poveikio pagrindinėms duomenų subjektų teisėms. Visų pirma, tai turės

įtakos teisei į privatumą ir teisei į asmens duomenų apsaugą, kurios yra atitinkamai įtvirtintos ES pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsniuose.

Kalbant apie Chartijos 7 straipsnyje įtvirtintą teisę į privatumą, nors poveikio mastas yra didelis, atsižvelgiant į žmonių, kuriems tai turėtų įtakos, skaičių, pati įtaka bus palyginti ribota ir nereikšminga, nes duomenys, kurie yra prieinami ir kurių paiešką galima atlikti, neapims finansinių sandorių arba sąskaitų balanso. Jie bus susiję tik su tam tikra informacija (pvz., savininko vardu ir pavarde, gimimo data, banko sąskaitos numeriu), kuri yra griežtai būtina siekiant nustatyti, kuriuose bankuose subjektas, dėl kurio atliekamas tyrimas, turi banko sąskaitų.

Kalbant apie Chartijos 8 straipsnyje įtvirtintą teisę į asmens duomenų apsaugą, banko sąskaitos informacija ir kitų rūšių finansinė informacija yra arba gali būti laikoma asmens duomenimis, o prieiga prie šių duomenų pagal šią teisėkūros iniciatyvą yra asmens duomenų tvarkymas. Taikomos visos Duomenų apsaugos teisėsaugos srityje direktyvos nuostatos.

Pasiūlyme nurodomi asmens duomenų tvarkymo tikslai ir reikalaujama sudaryti paskirtųjų kompetentingų institucijų, kurioms suteikta teisė prašyti informacijos, sąrašą. Informacija bus keičiamasi tik kiekvienu konkrečiu atveju, t. y. tik atsižvelgiant į konkretų atvejį, kai yra siekiama kovoti su išsamia sąraše nurodyta konkrečia sunkia nusikalstama veika.

Be to, pasiūlyme išdėstytos konkrečios nuostatos dėl registravimo, prašymų pateikti informaciją įrašų, teisių apribojimų ir tam tikrų kategorijų asmens duomenų tvarkymo (toliau – neskelbtini duomenys).

Tam, kad Europolas galėtų pagal savo įgaliojimus atlikti užduotis (remti ir stiprinti valstybių narių veiksmus, skirtus tam tikrų jo kompetencijai priklausančių nusikalstamų veikų prevencijai, nustatymui, tyrimui ir baudžiamajam persekiojimui už jas), jam taip pat bus suteikta netiesioginė prieiga per Europos nacionalinius padalinius prie nacionaliniuose centralizuotuose banko sąskaitų registruose ir duomenų paieškos sistemose laikomos informacijos ir galimybė keistis duomenimis su finansinės žvalgybos padaliniais. Taikomos visos Reglamento (ES) 2016/794 VI ir VII skyriuose numatytos apsaugos priemonės.

Kalbant apie procesines teises, panaikinus kai kuriose valstybėse narėse taikomą teismo leidimo reikalavimą, poveikis būtų labai didelis. Todėl finansinės žvalgybos padaliniams ir kompetentingoms institucijoms keičiantis informacija bus taikomos nacionalinės procedūrinės garantijos.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas ES biudžetui poveikio neturi.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Pasiūlyme numatyta, kad praėjus trejiems metams nuo direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę dienos, o vėliau – kas trejus metus, Europos Parlamentui ir Tarybai turi būti pateikta direktyvos įgyvendinimo ataskaita.

Komisija, siekdama užtikrinti, kad būtų pakankamai duomenų apie direktyvos taikymą, ne anksčiau kaip po šešerių metų nuo direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę dienos taip pat įvertins sukurtos teisinės sistemos veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, nuoseklumą ir ES teikiamą pridėtinę vertę. Atliekant vertinimą, be kita ko, bus konsultuojamasi su

suinteresuotosiomis šalimis, siekiant gauti grįžtamosios informacijos apie teisės aktų pakeitimų poveikį. Lyginamasis standartas, pagal kurį bus vertinama pažanga, yra pradinė padėtis, kai teisės aktas įsigalioja. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateiks šios direktyvos taikymo ataskaitą. Šioje ataskaitoje, be kita ko, turi būti pateiktas įvertinimas, kaip laikomasi ES pagrindinių teisių chartijos pripažintų pagrindinių teisių ir principų.

Siekdama užtikrinti veiksmingą numatytų priemonių įgyvendinimą ir stebėti jų poveikį, Komisija glaudžiai bendradarbiaus su atitinkamais valstybių narių nacionalinių valdžios institucijų suinteresuotaisiais subjektais. Komisija parengs šia direktyva sukuriamos vertės, jos rezultatų ir poveikio stebėsenos programą. Stebėsenos programoje nustatomos duomenų ir kitų būtinų įrodymų rinkimo priemonės ir periodiškumas. Valstybės narės turėtų kasmet teikti Komisijai ataskaitą, kurioje būtų pateikta tam tikra informacija, kuri laikoma esmine siekiant veiksmingai stebėti, kaip taikomas šis reglamentas. Valstybių narių metinėse ataskaitose visų pirma turėtų būti nurodytas paieškų, kurias paskirtosios nacionalinės kompetentingos institucijos atliko, kad gautų banko sąskaitos informaciją iš nacionalinių centralizuotų banko sąskaitų registrų ir (arba) duomenų paieškos sistemų, skaičius, taip pat prašymo pateikimo sąlygos, atsisakymo pagrindai, tolesnio naudojimo sąlygos, atsakymo į prašymą pateikimo terminai, apsaugos priemonių taikymas tvarkant asmens duomenis ir finansinės žvalgybos padalinių ir kompetentingų institucijų tarptautinis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija.

Rengdama ataskaitas Komisija atsižvelgia į konkrečius statistinius duomenis, kuriuos valstybės narės turės pateikti.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Aiškinamųjų dokumentų dėl šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę nereikia.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnyje apibrėžiamas dalykas ir nurodoma, kad šiuo aktu supaprastinama kompetentingų institucijų prieiga prie finansinės informacijos ir banko sąskaitos informacijos sunkių nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas tikslams. Jame taip pat nurodoma, kad šiuo aktu supaprastinama finansinės žvalgybos padalinių prieiga prie teisėsaugos informacijos.

2 straipsnyje pateikiamos pasiūlyme vartojamų terminų apibrėžtys.

3 straipsnyje nustatoma valstybių narių prievolė paskirti kompetentingas institucijas, turinčias prieigos prie nacionalinių centralizuotų banko sąskaitų registrų teisę ir teisę atlikti juose paiešką, taip pat teisę prašyti informacijos ir ją gauti. Šiame straipsnyje taip pat nustatoma, kad tokios kompetentingos institucijos turi būti paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnyje nustatoma, kad paskirtosioms kompetentingoms institucijoms suteikiama tiesioginė prieiga prie registrų, ir nustatomi tokios prieigos ir teisės atlikti paiešką tikslai, būtent Reglamento (ES) 2016/794 (Europolo reglamentas) I priede išvardytų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas tikslai arba paramos atliekant nusikalstamų veikų tyrimus tikslai, įskaitant su tokiais tyrimais susijusio turto nustatymą, sekimą, įšaldymą ir konfiskavimą.

5 straipsnyje išdėstomos paskirtųjų kompetentingų institucijų prieigos ir atliekamos paieškos sąlygos.

6 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės stebėtų paskirtųjų kompetentingų institucijų prieigą ir atliekamą paiešką. Bet kokią pagal šią direktyvą suteikiamą prieigą turi užregistruoti institucijos, atsakingos už centralizuotų banko sąskaitų registrų veikimą.

7 straipsnyje nustatoma prievolė užtikrinti, kad kiekvienas finansinės žvalgybos padalinys privalėtų atsakyti į valstybės narės paskirtųjų kompetentingų institucijų prašymus pateikti finansinę informaciją ar finansinę analizę. Šiai procedūrai taikomos nacionalinės procedūrinės garantijos.

8 straipsnyje nustatoma prievolė užtikrinti, kad valstybės narės paskirtosios kompetingos institucijos privalėtų atsakyti į finansinės žvalgybos padalinio prašymus pateikti teisėsaugos informaciją. Šiai procedūrai taikomos nacionalinės procedūrinės garantijos.

9 straipsnyje nustatomas įvairių valstybių narių finansinės žvalgybos padalinių keitimasis informacija, be kita ko, atsakymų teikimo terminai ir saugių keitimosi informacija kanalų užtikrinimas.

10 straipsnyje nustatomos Europolo prieigos prie banko sąskaitos informacijos sąlygos ir Europolo bei finansinės žvalgybos padalinių keitimosi informacija sąlygos.

11 straipsnyje nustatoma prievolė, kad asmens duomenis tvarkytų tik Europolo darbuotojai, kurie yra specialiai paskirti ir įgalioti šioms užduotims atlikti.

12 straipsnyje nustatoma V skyriaus taikymo sritis.

13 straipsnyje nustatomos neskelbtinų asmens duomenų tvarkymo sąlygos.

14 straipsnyje nustatoma valstybių narių prievolė saugoti įrašus, susijusius su visais pagal pasiūlymą pateiktais prašymais.

15 straipsnyje nustatomos duomenų subjekto teisių susipažinti su asmens duomenimis apribojimo tam tikrais atvejais sąlygos.

16 straipsnyje nurodoma, kad Komisija parengs šia direktyva sukuriamos vertės, jos rezultatų ir poveikio stebėsenos programą. Jame reikalaujama, kad valstybės narės pateiktų Komisijai šią informaciją ir taip padėtų Komisijai vykdyti 18 straipsnyje nustatytas pareigas. Šia nuostata taip pat nustatoma valstybių narių prievolė saugoti su šiuo pasiūlymu susijusius konkrečius statistinius duomenis ir perduoti juos Komisijai.

17 straipsnyje nustatomas šio pasiūlymo ryšys su valstybių narių arba Sąjungos dvišaliais arba daugiašaliais susitarimais.

18 straipsnyje nustatoma Komisijos prievolė praėjus trejiems metams nuo direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę dienos, o vėliau – kas trejus metus Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti direktyvos įgyvendinimo ataskaitą.

19 straipsnyje išdėstomi šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpiai.

20 straipsniu panaikinamas Tarybos sprendimas 2000/642/JHA, kuris šiuo metu yra perteklinis, atsižvelgiant į Ketvirtąją kovos su pinigų plovimu direktyvą.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria nustatomos taisyklės dėl paprastesnio finansinės ir kitos informacijos naudojimo tam tikrų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už jas tikslams ir kuria panaikinamas Tarybos sprendimas 2000/642/TVR

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 87 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) norint užkirsti kelią sunkiems nusikaltimams, juos nustatyti, tirti ar vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už juos būtina supaprastinti finansinės ir kitos informacijos naudojimą;
- (2) siekiant sustiprinti saugumą valstybėse narėse ir visoje Sąjungoje, būtina pagerinti finansinės žvalgybos padalinių ir valdžios institucijų, atsakingų už sunkių nusikaltimų prevenciją, nustatymą, tyrimą arba baudžiamąjį persekiojimą už juos, prieigą prie informacijos, kad būtų sustiprinti jų gebėjimai atlikti finansinius tyrimus ir pagerintas tarpusavio bendradarbiavimas;
- (3) Kovos su teroristų finansavimu stiprinimo veiksmų plane³ Komisija įsipareigojo išnagrinėti galimybę sukurti specialią teisinę priemonę, skirtą valstybių narių valdžios institucijų, t. y. kompetentingų institucijų, atsakingų už nusikalstamų veikų prevenciją, nustatymą, tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą už jas, turto susigrąžinimo tarnybų, mokesčių administratorių, kovos su korupcija institucijų prieigai prie centralizuotų banko sąskaitų registrų padidinti. Be to, 2016 m. veiksmų plane taip pat raginama nustatyti kliūtis, trukdančias susipažinti su informacija, ja keistis ir ja naudotis, taip pat trukdančias finansinės žvalgybos padalinių operatyviam bendradarbiavimui;
- (4) Direktyvoje (ES) 2015/849⁴ reikalaujama, kad valstybės narės sukurtų centralizuotus banko sąskaitų registrus arba duomenų paieškos sistemas, kad būtų galima laiku nustatyti asmenų, turinčių banko ir mokėjimo sąskaitų bei banko seifų, tapatybę;

¹ OL C , , p. .

² OL C , , p. .

³ COM(2016) 50, 2016 2 2.

⁴ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos

- (5) pagal Direktyvą (ES) 2015/849 tuose registruose saugoma informacija yra tiesiogiai prieinama finansinės žvalgybos padaliniais, be to, ja gali naudotis ir nacionalinės kompetentingos institucijos, atsakingos už pinigų plovimo, jo pirminių nusikaltimų ir teroristų finansavimo prevenciją;
- (6) dažnai itin svarbu turėti greitą ir tiesioginę prieigą prie centralizuotuose banko sąskaitų registruose saugomos informacijos, norint sėkmingai atlikti nusikalstamų veikų tyrimą arba laiku nustatyti, atsekti ir įšaldyti susijusį turtą siekiant jį konfiskuoti. Tiesioginė prieiga yra pati greičiausia prieiga prie centralizuotuose banko sąskaitų registruose saugomos informacijos. Todėl šioje direktyvoje turėtų būti nustatytos taisyklės, kuriomis valstybių narių paskirtosioms valdžios institucijoms ir kitoms įstaigoms, atsakingoms už nusikalstamų veikų prevenciją, nustatymą, tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą už jas, būtų suteikta tiesioginė prieiga prie centralizuotuose banko sąskaitų registruose saugomos informacijos;
- (7) kadangi kiekvienoje valstybėje narėje yra daug valdžios institucijų arba įstaigų, kurios yra atsakingos už nusikalstamų veikų prevenciją, nustatymą, tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą už jas, ir siekiant užtikrinti proporcingą prieigą prie finansinės ir kitos informacijos pagal šią direktyvą, turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės paskirtų institucijas, kurioms būtų suteikta prieiga prie centralizuotų banko sąskaitų registrų ir teisė prašyti finansinės žvalgybos padalinių pateikti informacijos šios direktyvos tikslais;
- (8) be kitų kompetentingų institucijų turėtų būti paskirtos ir turto susigrąžinimo tarnybos, kurioms būtų suteikta tiesioginė prieiga prie centralizuotuose banko sąskaitų registruose saugomos informacijos vykdant konkrečios sunkios nusikalstamos veikos prevenciją, nustatymą ar tyrimą arba padedant atlikti konkrečių nusikalstamų veikų tyrimą, įskaitant turto nustatymą, sekimą ir įšaldymą;
- (9) kadangi mokesčių administratoriai ir kovos su korupcija agentūros yra atsakingi už nusikalstamų veikų prevenciją, nustatymą, tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą už jas pagal nacionalinę teisę, jie taip pat turėtų būti laikomi institucijomis, kurias galima paskirti įgyvendinant šią direktyvą. Ši direktyva neturėtų būti taikoma administraciniais tyrimams;
- (10) nusikalstamų veikų vykdytojais, visų pirma nusikalstamos grupės ir teroristai, dažnai veikia skirtingose valstybėse narėse, o jų turtas, įskaitant banko sąskaitas, paprastai yra kitose valstybėse narėse. Atsižvelgiant į sunkių nusikaltimų, įskaitant terorizmą, ir susijusios finansinės veiklos tarpvalstybinį pobūdį, dažnai tyrimus atliekančioms kompetentingoms institucijoms reikia gauti informacijos apie kitose valstybėse narėse esančių bankų sąskaitas;
- (11) pagal Tarybos pamatinį sprendimą 2006/960/TVR⁵ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/41/ES⁶ kompetentingų institucijų iš nacionalinių centralizuotų banko sąskaitų registrų gauta informacija galima keistis su kitoje valstybėje narėje esančia kompetentinga institucija;

Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB, OL L 141, 2015 6 5, p. 73.

⁵ 2006 m. gruodžio 18 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2006/960/TVR dėl keitimosi informacija ir žvalgybos informacija tarp Europos Sąjungos valstybių narių teisėsaugos institucijų supaprastinamo, OL L 386, 2006 12 29, p. 89.

⁶ 2014 m. balandžio 3 d. Direktyva 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose, OL L 130, 2014 5 1, p. 1.

- (12) Direktyva (ES) 2015/849 iš esmės sustiprinta Sąjungos teisinė sistema, kuria reglamentuojama finansinės žvalgybos padalinių veikla ir bendradarbiavimas. Finansinės žvalgybos padalinių įgaliojimai apima teisę susipažinti su finansine, administracine ir teisėsaugos informacija, kurios jiems reikia kovos su pinigų plovimu, susijusiais pirminiais nusikaltimais ir teroristų finansavimu tikslams. Tačiau Sąjungos teisėje nenustatytos visos konkrečios priemonės ir mechanizmai, kurių reikia finansinės žvalgybos padaliniams tokiai informacijai gauti ir savo užduotims atlikti. Kadangi už finansinės žvalgybos padalinių sukūrimą ir sprendimą dėl jų organizacinės struktūros yra atsakingos pačios valstybės narės, o skirtingi finansinės žvalgybos padaliniai turi skirtingą prieigą prie reguliavimo duomenų bazių, todėl teisėsaugos institucijos arba prokuratūros ir finansinės žvalgybos padaliniai nepakankamai keičiasi informacija;
- (13) siekiant padidinti teisinį tikrumą ir veiklos veiksmingumą, šioje direktyvoje turėtų būti nustatytos taisyklės, kuriomis būtų stiprinamas finansinės žvalgybos padalinių gebėjimas dalytis su paskirtosiomis kompetentingomis institucijomis informacija apie visas sunkias nusikalstamas veikas;
- (14) šioje direktyvoje taip pat turėtų būti nustatytas aiškiai apibrėžtas teisinis pagrindas, pagal kurį finansinės žvalgybos padaliniai galėtų prašyti paskirtųjų kompetentingų institucijų saugomų atitinkamų duomenų, kad jie galėtų veiksmingai užkirsti kelią pinigų plovimu, susijusiems pirminiams nusikaltimams ir teroristų finansavimui ir kovoti su jais;
- (15) finansinės žvalgybos padaliniams ir kompetentingoms institucijoms turėtų būti leidžiama keistis informacija tik tada, kai kiekvienu konkrečiu atveju tai būtina sunkių nusikalstamų veikų arba pinigų plovimo, susijusių pirminių nusikaltimų ir teroristų finansavimo prevencijos, nustatymo, tyrimo ar baudžiamojo persekiojimo už juos tikslams;
- (16) siekiant veiksmingiau užkirsti kelią pinigų plovimui, susijusiems pirminiams nusikaltimams ir teroristų finansavimui ir kovoti su jais, taip pat sustiprinti finansinės žvalgybos padalinio vaidmenį teikiant finansinę informaciją ir analizę, jam turėtų būti suteikti įgaliojimai kito finansinės žvalgybos padalinio arba jo valstybės narės kompetentingos institucijos prašymu keistis informacija ar analize, kurias jis jau turi arba gali gauti iš įpareigotųjų subjektų. Keičiantis informacija neturėtų būti trukdoma finansinės žvalgybos padaliniui aktyviai platinti savo analizę kitiems finansinės žvalgybos padaliniams, kai atlikus tą analizę atskleidžiami faktai, elgesys ar įtarimas dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo, kurie yra tiesiogiai svarbūs kitiems finansinės žvalgybos padaliniams. Finansinė analizė apima veiklos analizę, kurioje daugiausia dėmesio skiriama atskiriems atvejams ir konkrečioms tikslams arba atitinkamai pasirinktai informacijai, atsižvelgiant į gautos informacijos pobūdį ir apimtį, taip pat į tikėtiną informacijos panaudojimą ją išplatinus, taip pat strateginę analizę, skirtą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo tendencijoms bei modeliams. Tačiau šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis pagal valstybių narių nacionalinę teisę suteiktam finansinės žvalgybos padalinių organizaciniam statusui ir vaidmeniui;
- (17) siekiant užtikrinti greitą, veiksmingą ir nuoseklų bendradarbiavimą, būtina nustatyti finansinių žvalgybos padalinių keitimosi informacija terminus. Informacija, reikalinga tarpvalstybinio pobūdžio byloms nagrinėti ir tyrimams atlikti, reikėtų keistis taip pat sparčiai ir teikiant tokį pat prioritetą, kaip ir panašios nacionalinės bylos atveju. Siekiant užtikrinti, kad informacija būtų dalijamasi veiksmingai per pagrįstą laiką arba kad būtų paisoma procesinių apribojimų, reikėtų nustatyti terminus. Kai prašymai

susiję su konkrečiomis sunkiomis nusikalstamomis veikomis, kaip antai teroristiniais nusikaltimais ir su teroristine grupe arba veikla susijusiomis nusikalstamomis veikomis, apibrėžtomis Sąjungos teisėje, tinkamai pagrįstais atvejais turėtų būti nustatyti trumpesni terminai;

- (18) finansinės žvalgybos padaliniais keičiantis informacija turėtų būti naudojamos saugios keitimosi informacija priemonės, visų pirma decentralizuotas kompiuterių tinklas „FIU.net“, kurį Europolas administruoja nuo 2016 m. sausio 1 d., arba jį pakeisiantis tinklas bei „FIU.net“ siūlomi metodai;
- (19) atsižvelgiant į tai, kad finansiniai duomenys, kuriuos turėtų analizuoti finansinės žvalgybos padaliniai, yra neskelbtini, ir į būtinas duomenų apsaugos priemones, šioje direktyvoje turėtų būti konkrečiai nustatyta informacijos, kuria gali keistis finansinės žvalgybos padaliniai ir paskirtosios kompetentingos institucijos, rūšis ir apimtis. Šia direktyva neturėtų būti keičiami jokie duomenų rinkimo metodai, dėl kurių jau susitarta;
- (20) pagal savo konkrečias kompetencijas ir uždavinius, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnyje⁷, Europolas teikia paramą valstybių narių tarpvalstybiniais tyrimams, susijusiems su tarpvalstybinių nusikalstamų organizacijų pinigų plovimo veikla. Pagal Reglamentą (ES) 2016/794 nacionaliniai Europolo padaliniai yra Europolo ir valstybių narių kompetentingų institucijų, tiriančių nusikalstamas veikas, ryšių palaikymo įstaigos. Kad Europolui būtų suteikta informacija, būtina jo užduotims vykdyti, valstybės narės turėtų įpareigoti savo finansinės žvalgybos padalinius atsakyti į finansinės informacijos ir finansinės analizės prašymus, kuriuos Europolas teikia per atitinkamą nacionalinį Europolo padalinį; Be to, valstybės narės turėtų įpareigoti savo nacionalinius Europolo padalinius atsakyti į Europolo teikiamus banko sąskaitos informacijos prašymus. Europolo prašymai turi būti tinkamai pagrįsti. Jie turi būti pateikti kiekvienu konkrečiu atveju neviršijant Europolo atsakomybės ribų ir skirti jo užduotims vykdyti;
- (21) šioje direktyvoje taip pat reikėtų atsižvelgti į tai, kad pagal Reglamento (ES) 2017/1939 43 straipsnį⁸ Europos prokuratūros deleguotieji prokurorai yra įgalioti gauti visą svarbią informaciją, saugomą nacionalinėse nusikalstamų veikų tyrimo ir teisėsaugos duomenų bazėse, taip pat kituose atitinkamuose valdžios institucijų registruose, įskaitant centralizuotus banko sąskaitų registrus ir duomenų paieškos sistemas, tokiomis pačiomis sąlygomis, kokios panašiais atvejais taikomos pagal nacionalinę teisę;
- (22) siekiant užtikrinti tinkamą pusiausvyrą tarp veiksmingumo ir aukšto duomenų apsaugos lygio, turėtų būti reikalaujama valstybių narių užtikrinti, jog neskelbtina finansinė informacija, kuri galėtų atskleisti asmens rasę ar etninę kilmę, politines pažiūras, religiją ar filosofinius įsitikinimus, narystę profesinėse sąjungose, sveikatą, lytinį gyvenimą ar seksualinę orientaciją, būtų tvarkoma tik tiek, kiek tai tikrai būtina ir yra svarbu konkrečiam tyrimui;
- (23) šioje direktyvoje paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi principų, pripažintų Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, visų

⁷ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/794 dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolo), kuriuo pakeičiami ir panaikinami Tarybos sprendimai 2009/371/TVR, 2009/934/TVR, 2009/935/TVR, 2009/936/TVR ir 2009/968/TVR, OL L 135, 2016 5 24, p. 53.

⁸ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje, OL L 283, 2017 10 31, p. 1.

pirma teisė į privatų ir šeimos gyvenimą (7 straipsnis) ir teisė į asmens duomenų apsaugą (8 straipsnis), tarptautinėje teisėje ir tarptautiniuose susitarimuose, kurių šalys yra Sąjunga arba visos valstybės narės, įskaitant Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, ir valstybių narių konstitucijose atitinkamoje jų taikymo srityje;

- (24) būtina užtikrinti, kad tvarkant asmens duomenis pagal šią direktyvą būtų visiškai paisoma teisė į asmens duomenų apsaugą. Tvarkant tokius duomenis taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679⁹, atsižvelgiant į jų taikymo sritį. Turto susigrąžinimo tarnybų prieigai prie centralizuotų banko sąskaitų registru ir duomenų paieškos sistemų taikoma Direktyva (ES) 2016/680, o Tarybos sprendimo 2007/845/TVR 5 straipsnio 2 dalis neturėtų būti taikoma. Europolui taikomas Reglamentas (ES) 2016/794. Šioje direktyvoje turėtų būti nustatytos konkrečios papildomos apsaugos priemonės ir sąlygos, kuriomis būtų užtikrinta asmens duomenų apsauga ir nustatyti neskelbtinų duomenų ir informacijos prašymų įrašų tvarkymo mechanizmai;
- (25) pagal šią direktyvą gautus asmens duomenis turėtų tvarkyti tik kompetentingos institucijos, kai tai būtina ir proporcinga sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ar baudžiamojo persekiojimo už juos tikslams;
- (26) be to, kad būtų gerbiama teisė į asmens duomenų apsaugą ir teisė į privatumą ir ribojamas prieigos prie centralizuotuose banko sąskaitų registruose ir duomenų paieškos sistemose esančios informacijos poveikis, būtina numatyti prieigos ribojimo sąlygas. Visų pirma, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad įgyvendinant šią direktyvą kompetentingų institucijų prieigai prie asmens duomenų būtų taikoma tinkama duomenų apsaugos politika ir priemonės. Prieigą prie informacijos, kurioje pateikta asmens duomenų ir kurią galima gauti centralizuotuose banko sąskaitų registruose arba taikant tapatumo nustatymo procedūras, turėtų turėti tik įgalioti asmenys;
- (27) perduoti finansinius duomenis trečiosioms šalims ir tarptautiniams partneriams šioje direktyvoje nustatytiems tikslams turėtų būti leidžiama tik laikantis sąlygų, nustatytų Direktyvos (ES) 2016/680 V skyriuje arba Reglamentas (ES) 2016/679 V skyriuje;
- (28) Komisija praėjus trejiems metams nuo direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę dienos, o vėliau – kas trejus metus turėtų pateikti direktyvos įgyvendinimo ataskaitą. Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 22 ir 23 punktus¹⁰ Komisija, siekdama įvertinti tikrąją direktyvos poveikį ir tolesnių veiksmų poreikį, taip pat turėtų atlikti šios direktyvos vertinimą, remdamasi informacija, surinkta taikant specialias stebėsenos priemones;
- (29) šia direktyva siekiama užtikrinti, kad būtų priimtose taisyklės, kuriomis pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 67 straipsnį siekiama užtikrinti aukštesnio lygio Sąjungos piliečių saugumą užkertant kelią nusikaltimams ir su jais kovojant. Tarpvalstybinio pobūdžio teroristinės ir nusikalstamos veiklos grėsmė jaučiama visoje ES, todėl kovoti su ja reikia Europos lygmeniu. Nusikaltėliai gali pasinaudoti tuo, kad valstybė narė veiksmingai nesinaudoja banko sąskaitos informacija ir finansine informacija, ir jiems tai bus naudinga, tačiau tai gali turėti pasekmių kitoje valstybėje

⁹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

¹⁰ 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros; OL L 123, 2016 5 12, p. 1–14.

narėje. Kadangi šios direktyvos tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti, o tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

- (30) Tarybos sprendimas 2000/642/TVA turėtų būti panaikintas, nes jo dalykas yra reglamentuojamas kitais Sąjungos aktais, todėl jo daugiau nebereikia;
- (31) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį Jungtinė Karalystė ir Airija pranešė pageidaujančios dalyvauti priimant ir taikant šią direktyvą;]
- (32) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Jungtinė Karalystė ir Airija nedalyvauja priimant ir taikant šią direktyvą, todėl ji nėra joms privaloma ar taikoma;]
- (33) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma.
- (34) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnio 2 dalį¹¹ konsultuotasi su Europos duomenų apsaugos pareigūnu [ir jis pateikė savo nuomonę m. d.¹²],

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I skyrius

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

- 1. Šioje direktyvoje nustatomos priemonės, kuriomis supaprastinama kompetentingų institucijų prieiga prie finansinės informacijos ir banko sąskaitos informacijos sunkių nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas tikslams. Joje taip pat numatomos priemonės, kuriomis supaprastinama finansinės žvalgybos padalinių prieiga prie teisėsaugos informacijos ir palengvinamas finansinės žvalgybos padalinių bendradarbiavimas.
- 2. Šia direktyva nedaromas poveikis:
 - (a) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 nuostatoms ir susijusioms valstybių narių nacionalinės teisės nuostatoms, įskaitant finansinės žvalgybos padaliniams pagal nacionalinę teisę suteiktą organizacinį statusą;

¹¹ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo, OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

¹² OL C ...

- (b) kompetentingų institucijų įgaliojimams keistis informacija arba gauti informacijos iš įpareigotųjų subjektų pagal Sąjungos teisę arba valstybių narių nacionalinę teisę.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- (a) centralizuoti banko sąskaitų registrai – centralizuoti automatizuoti mechanizmai, pavyzdžiui, centriniai registrai arba centrinės elektroninių duomenų paieškos sistemos, sukurti pagal Direktyvos (ES) 2015/849 32a straipsnio 1 dalį;
- (b) turto susigražinimo tarnybos – pagal Tarybos sprendimo 2007/845/TVR 8 straipsnio 1 dalį valstybių narių paskirtos nacionalinės įstaigos, padedančios atsekti ir nustatyti nusikalstamu būdu įgytas pajamas bei kitą susijusį turtą ir esant galimybei juos įšaldyti, areštuoti arba konfiskuoti pagal kompetentingos teisminės institucijos išduotą įsakymą;
- (c) finansinės žvalgybos padalinys – Direktyvos (ES) 2015/849 32 straipsnio tikslais kiekvienos valstybės narės įsteigta įstaiga;
- (d) įpareigotieji subjektai – Direktyvos (ES) 2015/849 2 straipsnyje nustatyti subjektai;
- (e) finansinė informacija – bet kokios rūšies informacija arba duomenys, kuriuos turi finansinės žvalgybos padaliniai pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos, nustatymo ir veiksmingos kovos su jais tikslais, arba bet kokios rūšies informacija arba duomenys, kuriuos tais tikslais turi valdžios institucijos arba įpareigotieji subjektai ir kuriuos finansinės žvalgybos padaliniai gali gauti netaikydami prievartos priemonių pagal nacionalinę teisę;
- (f) teisėsaugos informacija – bet kokios rūšies informacija arba duomenys, kuriuos turi kompetentingos institucijos nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo arba baudžiamojo persekiojimo už jas tikslams, arba bet kokios rūšies informacija arba duomenys, kuriuos tiems tikslams turi valdžios institucijos arba privatūs subjektai ir kuriuos kompetentingos institucijos gali gauti netaikydamos prievartos priemonių pagal nacionalinę teisę;
- (g) banko sąskaitos informacija – centralizuotuose banko sąskaitų registruose laikoma tokia informacija:
 - a) kliento sąskaitos turėtojo ir bet kurio asmens, veikiančio kliento vardu: vardas ir pavardė (pavadinimas), kuriuos papildo arba kiti tapatybės duomenys, kurių reikalaujama pagal nacionalines nuostatas, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliamas Direktyvos (ES) 2015/849 13 straipsnio 1 dalies a punktas dėl kliento tapatybės nustatymo ir patikrinimo, arba unikalus identifikavimo numeris;
 - b) kliento sąskaitos turėtojo tikrojo savininko: vardas ir pavardė (pavadinimas), kuriuos papildo arba kiti tapatybės duomenys, kurių reikalaujama pagal nacionalines nuostatas, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliamas Direktyvos (ES) 2015/849 13 straipsnio 1 dalies b punktas dėl tikrojo savininko tapatybės nustatymo ir patikrinimo, arba unikalus identifikavimo numeris;

- c) banko arba mokėjimo sąskaitos: IBAN numeris ir sąskaitų atidarymo ir uždarymo data;
- d) banko seifo: nuomininko vardas ir pavardė (pavadinimas), kuriuos papildoma kiti tapatybės duomenys, kurių reikalaujama pagal nacionalines nuostatas, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama Direktyvos (ES) 2015/849 13 straipsnio 1 dalis dėl kliento ir tikrojo savininko tapatybės nustatymo ir patikrinimo, arba unikalūs identifikavimo numeris ir nuomos laikotarpis;
- (h) pinigų plovimas – Direktyvos (ES) 2018/XX 3 straipsnyje¹³ apibrėžtas elgesys;
- (i) susiję pirminiai nusikaltimai – Direktyvos (ES) 2018/XX 2 straipsnyje apibūdinta nusikalstama veika;
- (j) teroristų finansavimas – Direktyvos (ES) 2017/541 11 straipsnyje¹⁴ nustatytas elgesys;
- (k) finansinė analizė – finansinės žvalgybos padalinių atliekama veiklos ir strateginė analizė, skirta jų užduotims pagal Direktyvą (ES) 2015/849 atlikti;
- (l) sunkios nusikalstamos veikos – Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/794 I priede išvardyti nusikaltimai.

3 straipsnis

Kompetentingų institucijų skyrimas

1. Kiekviena valstybė narė iš savo institucijų, atsakingų už nusikalstamų veikų prevenciją, nustatymą, tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą už jas, paskiria kompetentingas institucijas, turinčias prieigos prie valstybių narių pagal Direktyvos (ES) 2015/849 32a straipsnį sukurtų nacionalinių centralizuotų banko sąskaitų registrų teisę ir teisę atlikti juose paiešką. Tai apima nacionalinius Europolo padalinius ir turto susigrąžinimo tarnybas.
2. Kiekviena valstybė narė iš savo institucijų, atsakingų už nusikalstamų veikų prevenciją, nustatymą, tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą už jas, paskiria kompetentingas institucijas, turinčias teisę finansinės žvalgybos padalinio prašyti ir gauti iš jo finansinės informacijos arba finansinės analizės. Tai apima nacionalinius Europolo padalinius.
3. Kiekviena valstybė narė praneša Komisijai apie kompetentingas institucijas, paskirtas pagal 1 ir 2 dalį, ne vėliau kaip per [6 mėnesius nuo perkėlimo į nacionalinę teisę dienos] ir praneša Komisijai apie visus susijusius pakeitimus. Komisija skelbia pranešimą ir apie visus susijusius pakeitimus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

¹³ Direktyva 2018/XX/ES dėl kovos su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis, OL...

¹⁴ 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR, OL L 88, 2017 3 31, p. 6.

II SKYRIUS

KOMPETENTINGŲ INSTITUCIJŲ PRIEIGA PRIE BANKO SĄSKAITOS INFORMACIJOS

4 straipsnis

Kompetentingų institucijų prieiga prie banko sąskaitos informacijos ir jos paieška

1. Valstybės narės užtikrina, kad pagal 3 straipsnio 1 dalį paskirtos kompetentingos institucijos turėtų teisę tiesiogiai ir nedelsiant susipažinti su banko sąskaitos informacija ir jos ieškoti, kai tai būtina jų užduotims vykdyti sunkių nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas tikslams arba remiant sunkių nusikalstamų veikų tyrimą, įskaitant su tokiu tyrimu susijusio turto nustatymą, sekimą, įšaldymą ir konfiskavimą.
2. Su papildoma informacija, kurią valstybės narės gali laikyti esmine ir įtraukti į centralizuotus banko sąskaitų registrus pagal Direktyvos 2018/XX/ES 32a straipsnio 4 dalį, kompetentingos institucijos negali susipažinti ir jos ieškoti pagal šią direktyvą.

5 straipsnis

Kompetentingų institucijų prieigos ir atliekamos paieškos sąlygos

1. Prieigą prie banko sąskaitos informacijos turi ir jos paiešką pagal 4 straipsnį atlieka tik tie asmenys, kurie yra kiekvienu konkrečiu atveju kompetentingos institucijos paskirti ir įgalioti šioms užduotims atlikti.
2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingų institucijų prieiga prie informacijos ir jos paieška turėtų būti palaikomos techninėmis ir organizacinėmis priemonėmis, užtikrinančiomis duomenų saugumą.

6 straipsnis

Kompetentingų institucijų prieigos ir atliekamos paieškos stebėsena

1. Valstybės narės užtikrina, kad už centralizuotų banko sąskaitų registrų veikimą atsakingos institucijos registruotų visus atvejus, kai kompetentingos institucijos susipažino su banko sąskaitos informacija. Registracijos įrašuose pateikiama, visų pirma, tokia informacija:
 - (a) nacionalinės bylos numeris;
 - (b) užklausos arba paieškos data ir laikas;
 - (c) užklausoje arba paieškoje naudotų duomenų rūšis;
 - (d) užklausos arba paieškos rezultatai;
 - (e) informacijos registre ieškančios institucijos pavadinimas;
 - (f) užklausą pateikusio arba paiešką atlikusio pareigūno ir užklausą arba paiešką užsakiusio pareigūno identifikatoriai.

2. Registracijos įrašus reguliariai tikrina centralizuotų banko sąskaitų registrų duomenų apsaugos pareigūnai ir pagal Direktyvos (ES) 2016/680 41 straipsnį įsteigta kompetentinga priežiūros institucija.
3. 1 dalyje nurodyti registracijos įrašai gali būti naudojami tik duomenų apsaugai stebėti, įskaitant prašymo priimtinumą ir duomenų tvarkymo teisėtumą, ir duomenų saugumui užtikrinti. Jie tinkamomis priemonėmis apsaugomi nuo neleistinos prieigos ir ištrinami praėjus penkeriems metams nuo jų sukūrimo, išskyrus atvejus, kai jie reikalingi jau pradėtoms stebėsenos procedūroms atlikti.

III SKYRIUS

KOMPETENTINGŲ INSTITUCIJŲ IR FINANSINĖS ŽVALGYBOS PADALINIŲ BEI FINANSINĖS ŽVALGYBOS PADALINIŲ TARPUSAVIO KEITIMASIS DUOMENIMIS

7 straipsnis

Kompetentingų institucijų finansinės žvalgybos padaliniui teikiami informacijos prašymai

1. Kiekviena valstybė narė, atsižvelgdama į nacionalines procedūrines garantijas, užtikrina, kad jos nacionalinis finansinės žvalgybos padalinys atsakytų į jos paskirtų kompetentingų institucijų, nurodytų 3 straipsnio 2 dalyje, finansinės informacijos ar finansinės analizės prašymus, kai tos finansinės informacijos arba finansinės analizės reikia kiekvienu konkrečiu atveju sunkių nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas tikslams.
2. Valstybių narių kompetentingos institucijos gali tvarkyti iš finansinės žvalgybos padalinio gautą finansinę informaciją ir finansinę analizę konkrečiais sunkių nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas tikslams, išskyrus atvejus, kai asmens duomenys renkami pagal Direktyvos (ES) 2016/680 4 straipsnio 2 dalį.

8 straipsnis

Finansinės žvalgybos padalinio kompetentingoms institucijoms teikiami informacijos prašymai

Kiekviena valstybė narė, atsižvelgdama į nacionalines procedūrines garantijas, užtikrina, kad jos paskirtos nacionalinės kompetentingos institucijos atsakytų į nacionalinio finansinės žvalgybos padalinio teisėsaugos informacijos prašymus, kai tos informacijos reikia kiekvienu konkrečiu atveju pinigų plovimo, susijusių pirminių nusikaltimų ir teroristų finansavimo prevencijos ir kovos su jais tikslams.

9 straipsnis

Skirtingų valstybių narių finansinės žvalgybos padalinių keitimasis informacija

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad jos finansinės žvalgybos padalinys galėtų keistis finansine informacija arba finansine analize su bet kuriuo finansinės žvalgybos padaliniu Sąjungoje, kai tos finansinės informacijos arba finansinės

analizės reikia pinigų plovimo, susijusių pirminių nusikaltimų ir teroristų finansavimo prevencijos ir kovos su jais tikslams.

2. Valstybės narės užtikrina, kad, kai pagal 1 dalį prašoma finansinės žvalgybos padalinio keistis finansine informacija ar finansine analize, jis tai padarytų kuo greičiau ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per tris dienas nuo prašymo gavimo. Išimtiniais tinkamai pagrįstais atvejais šis terminas gali būti pratęstas ne daugiau kaip 10 dienų.
3. Valstybės narės užtikrina, kad išimtiniais ir skubiais atvejais ir nukrypstant nuo 2 dalies, kai pagal 1 dalį prašoma finansinės žvalgybos padalinio keistis jau turima finansine informacija ar finansine analize, susijusia su konkrečiais tyrimais dėl veikos ar elgesio, kuriuos galima laikyti sunkia nusikalstama veika, finansinės žvalgybos padalinys tą informaciją ar analizę pateikia ne vėliau kaip per 24 valandas nuo prašymo gavimo.
4. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šį straipsnį pateiktas prašymas ir atsakymas į jį būtų perduodami naudojant tam skirtą saugų elektroninių ryšių tinklą „FIU.net“ arba jį pakeisiantį tinklą. Naudojant tokį tinklą turi būti užtikrintas saugus ryšys ir sudarytos galimybės tokį prašymą ar atsakymą užfiksuoti raštu tokiomis sąlygomis, kad būtų galima nustatyti autentiškumą. Sugedus „FIU.net“, finansinė informacija arba finansinė analizė perduodama kitais tinkamais būdais, kuriais užtikrinamas aukštas duomenų saugumo lygis.

IV SKYRIUS

EUROPOLAS

10 straipsnis

Europolo prieiga prie banko sąskaitos informacijos ir Europolo bei finansinės žvalgybos padalinių keitimasis informacija

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad jos nacionalinis Europolo padalinys atsakytų į deramai pagrįstus prašymus, susijusius su banko sąskaitos informacija, kuriuos, neviršydama savo atsakomybės ribų ir kad galėtų vykdyti savo užduotis, kiekvienu konkrečiu atveju pateikia Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (ES) 2016/794 sukurta Teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europolas).
2. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad jos finansinės žvalgybos padalinys atsakytų į deramai pagrįstus prašymus, susijusius su finansine informacija arba finansine analize, kurias, neviršydamas savo atsakomybės ribų ir kad galėtų vykdyti savo užduotis, per nacionalinį Europolo padalinį pateikia Europolas.
3. Pagal 1 ir 2 dalis informacija keičiamasi elektroninėmis priemonėmis per programą SIENA ir laikantis Reglamento (ES) 2016/794 nuostatų. Prašyme ir keičiantis informacija vartojama kalba yra programoje SIENA taikoma kalba.

11 straipsnis

Duomenų apsaugos reikalavimai

1. Asmens duomenis, susijusius su 10 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta banko sąskaitos informacija, finansine informacija ir finansine analize, tvarko tik tie Europolo darbuotojai, kurie yra specialiai paskirti ir įgalioti toms užduotims atlikti.
2. Europolas praneša pagal Reglamento (ES) 2016/794 41 straipsnį paskirtam duomenų apsaugos pareigūnui apie kiekvieną pagal šios direktyvos 10 straipsnį atliekamą keitimąsi informacija.

V skyrius

SU ASMENS DUOMENŲ TVARKYMU SUSIJUSIOS PAPILDOMOS NUOSTATOS

12 straipsnis

Taikymo sritis

Šis skyrius taikomas tik paskirtosioms kompetentingoms institucijoms ir finansinės žvalgybos padaliniais keičiantis informacija pagal III skyrių ir nacionaliniams Europolo padaliniais keičiantis finansine informacija ir finansine analize pagal IV skyrių.

13 straipsnis

Neskelbtinų duomenų tvarkymas

1. Informacija, kuri atskleidžia asmens rasę ar etninę kilmę, politines pažiūras, religiją ar filosofinius įsitikinimus, narystę profesinėse sąjungose, sveikatą, lytinį gyvenimą ar seksualinę orientaciją, gali būti tvarkoma tik tiek, kiek tai tikrai būtina ir yra svarbu konkrečiam atvejui.
2. Su 1 dalyje nurodytais duomenimis susipažinti ir juos tvarkyti gali tik tie asmenys, kurie yra specialiai įgalioti duomenų apsaugos pareigūno nurodymu.

14 straipsnis

Informacijos prašymų įrašai

Valstybės narės užtikrina, kad prašančioji ir atsakančioji institucijos saugotų įrašus apie informacijos prašymus, pateiktus pagal šią direktyvą. Šiuose įrašuose pateikiama bent ši informacija:

- (a) informacijos prašančios organizacijos pavadinimas ir jos darbuotojo vardas, pavardė ir kontaktiniai duomenys;
- (b) nacionalinės bylos, dėl kurios prašoma informacijos, numeris;
- (c) pagal šią direktyvą pateikti prašymai ir priemonės, kuriomis jie buvo pateikti.

Šie įrašai turi būti saugomi penkerius metus ir naudojami tik asmens duomenų tvarkymo teisėtumui patikrinti. Atitinkamos institucijos, gavusios prašymą, visus įrašus pateikia nacionalinei priežiūros institucijai.

15 straipsnis

Duomenų subjektų teisių apribojimai

Valstybės narės priima teises priemones, kuriomis visiškai arba iš dalies apribojama duomenų subjekto teisė susipažinti su pagal šią direktyvą tvarkomais jo asmens duomenimis tam, kad:

- (a) finansinės žvalgybos padalinys arba nacionalinė kompetentinga institucija galėtų tinkamai vykdyti savo užduotis šios direktyvos tikslais;
- (b) nebūtų trukdoma oficialiam arba teisiniam nagrinėjimui, analizėms, tyrimams ar procedūroms įgyvendinant šią direktyvą ir užtikrinta, kad nebūtų pakenkta pinigų plovimo, teroristų finansavimo ar kitų sunkių nusikalstamų veikų prevencijai, tyrimui ir nustatymui.

VI skyrius

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16 straipsnis

Stebėseną

1. Valstybės narės, naudodamos išsamius statistinius duomenis, peržiūri savo kovos su sunkiomis nusikalstamomis veikomis sistemų veiksmingumą.
2. Ne vėliau kaip [per 6 mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo] Komisija parengia išsamią šia direktyva sukuriamos vertės, jos rezultatų ir poveikio stebėsenos programą.

Stebėsenos programoje nustatomos duomenų ir kitų būtinų įrodymų rinkimo priemonės ir periodiškumas. Joje nurodomi veiksmai, kurių turi imtis Komisija ir valstybės narės duomenims bei kitiems įrodymams rinkti ir analizuoti.

Valstybės narės pateikia Komisijai stebėsenai atlikti reikalingus duomenis ir kitus įrodymus.

3. Bet kuriuo atveju 1 dalyje nurodytuose statistiniuose duomenyse turi būti nurodyta tokia informacija:
 - a) paskirtųjų kompetentingų institucijų pagal 4 straipsnį atliktų paieškų skaičius;
 - b) duomenys, kuriais remiantis nustatomas kiekvienos institucijos pagal šią direktyvą pateiktų prašymų kiekis, veiksmai, kurių imtasi gavus tokius prašymus, ištirtų bylų skaičius, baudžiamojon atsakomybėn patrauktų asmenų skaičius ir už sunkias nusikalstamas veikas nuteistų asmenų skaičius, jei tokia informacija yra;
 - c) duomenys, kuriais remiantis nustatomas laikas, per kurį prašymą gavusi institucija atsako į prašymą;

- d) jei tokia informacija yra, duomenys, kuriais remiantis nustatomos vidaus ir pasienio prašymams, kuriems taikoma ši direktyva, nagrinėti skirtų žmogiškųjų ar IT išteklių išlaidos.
4. Valstybės narės yra atsakingos už statistinių duomenų rengimą ir rinkimą ir 3 dalyje nurodytus statistinius duomenis kasmet perduoda Komisijai.

17 straipsnis

Ryšys su kitomis priemonėmis

1. Valstybės narės gali toliau taikyti šios direktyvos įsigaliojimo dieną galiojančius dvišalius ar daugiašalius tarpusavio susitarimus ar sutartis dėl kompetentingų valdžios institucijų keitimosi informacija tiek, kiek tokios sutartys ar susitarimai yra suderinami su šia direktyva.
2. Šia direktyva nedaromas poveikis valstybių narių ar Sąjungos pareigoms ir įsipareigojimams pagal dvišalius arba daugiašalius susitarimus su trečiosiomis šalimis.

18 straipsnis

Vertinimas

1. Ne vėliau kaip [Leidinių biurui įrašyti: treji metai nuo šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę dienos], o vėliau kas trejus metus Komisija parengia šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą ir ją pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai. Ataskaita skelbiama viešai.
2. Komisija ne anksčiau kaip praėjus šešeriems metams nuo šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę atlieka šios direktyvos vertinimą ir jo pagrindinių išvadų ataskaitą pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai. Vertinimas turi būti atliekamas vadovaujantis Komisijos geresnio reglamentavimo gairėmis. Šioje ataskaitoje, be kita ko, turi būti pateiktas įvertinimas, kaip laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažintų pagrindinių teisių ir principų.
3. 1 ir 2 dalių taikymo tikslais valstybės narės teikia Komisijai informaciją, kurios jai reikia ataskaitoms parengti. Komisija atsižvelgia į valstybių narių pagal 16 straipsnį pateiktus statistinius duomenis ir gali paprašyti valstybių narių bei priežiūros institucijų pateikti papildomos informacijos.

19 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip XXYY [praėjus 26 mėnesiams nuo Direktyvos (ES).../2018 įsigaliojimo dienos: Leidinių biurui įrašyti direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2015/849, numerį] priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

20 straipsnis

Tarybos sprendimo 2000/642/TVR panaikinimas

Sprendimas 2000/642/TVR panaikinamas nuo [šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę dienos].

21 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

22 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu